

כתר מלכות

טבת התשפ"ו 14 הירחון התורני מבית היוצר של מוסדות ישיבת 'כסא רחמים'

ישאלו!
לרגל ההילולא,
בשבוע הבא בע"ה
יצא 'כתר מלכות' נוסף

מגנזי המלך

פנינים מתורת מרן רבנו הגדול הגאון הקדוש רבנו מצליח מאזוז זצ"ל הי"ד

לרגל יומא דהילולא דמרנא ורבנא רבנו הגדול מייסד הישיבה זיע"א

קטע מתוך דרשה מכתב יד קדשו על פרשת ויחי (הנופלת בדרך כלל בשבת שלפני יומא דהילולא), ובה מדבר בעיקר על שיטתו ודרכו דרך הקודש "לחנך את הבנים לעמל התורה בלבד ולא להסתפק בשמירת המצוות כהלכתן", ובודאי שלא לערבב לימודים אחרים, נגד כל הזרם שהיה מקובל בציבור באותם ימים שלפני 70-80 שנה

דשופרי וכולי האי ואולי. והגנו רואים כי בענייני עולם הזה כמו ללמדו מסחר וכיוצא עושים כל מאמצי כחם ללמדו היטב היטב, וזו היתה תוכחת הנביא יחזקאל ע"ה (לו, לב) שאמר בושו והכלמו מדרכיכם בית ישראל, ירצה כי אינני צריך להציע לפניכם את מעוותתכם באר היטב רק אתם עצמיכם תוכלו להרגיש כאשר תעריכו את אשר אתם עושים בדרכי ה' לעומת מעשיכם בדרכיכם, כלומר בדרך שלכם של הנאות עולם הזה כי אז תיכף תרגישו בראותכם איך בענייני עולם הזה אתם עושים כח וחוזק ואומץ להתלמד היטב וכל מה שיודע אינו נחשב בעיניו וחפץ [לדעת] יותר, ולמה זה בדרכי ה' אתם מסתפקים במעט מן המעט וכדי ביזיון וקצף?!

והנה אברהם אבינו עליו השלום אמר עליו המשך בעמ' 7

אמר רבי יהודה אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו
גדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם וכו'.
(מתוך סוף תפלת מוסף של שבת)

וַיְרֵא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מְכִיר בֶן-מְנַשֶּׁה יָלְדוּ עַל בְּרָכְיָי יוֹסֵף (בראשית נ, כג)

נמצינו למדין כי יסוד היהדות הוא חינוך הבנים בדרכי היהדות, בלימוד התורה, במעשה המצוות, ולא יעשה כמנהג בוערים להסתפק בכל דהוא ויאמרו כבר הוא יודע דתו, כי זה אות שאין יראת שמים שלימה בלבבם, כי אם היתה יראת שמים בוערת בחדרי כליותיהן, היו צריכים ללמדו היטב משופרי

כתר לראשנו

מרן גאון ישראל רבנו ראש הישיבה זצ"ל

נס הצלת התורה

של חשמונאים: חדש, שבת, מילה.
ידועה קושית מרן הב"י (סי' תר"ע) למה תיקנו שמונה ימים, והלא נס פך השמן היה רק לשבעת ימים, שהרי היה בו כדי להדליק לילה אחד? תירוצים אין מספר נאמרו על כך, מהם תירוץ הרב פרי חדש שהיום הראשון לזכר נצחון המלחמה ושאר הימים לזכרון פך השמן. בזה הסבירו את נוסח הברכה: שעשה נסים לאבותינו, "נסים" לשון רבים - נס הנצחון ונס פך השמן.

מרן הב"י מתרץ שמתחילה חילקו את השמן שבפך לשמונה חלקים, ובכל לילה נתנו במנורה חלק אחד והיה דולק עד הבוקר, ונמצא שבכל הלילות היה הנס. והאחרונים תמאו על תירוץ זה: איך לכתחילה היו רשאים לסמוך על הנס ולהדליק חלק שמינית? ולענ"ד אין הדבר קשה כלל, כי שתי מצוות יש במנורה: א) להעלות נר תמיד - ברציפות מדי לילה בלילה. ב) מערב עד בקר, שידלק כל הלילה. והנה באופן זה שלא היה להם שמן מספיק רק ללילה אחד, חשבו לנכון לחלק את השמן לשמונה לילות שיקיים בזה עכ"פ מצות תמיד ברציפות שבכל לילה, אף על פי שאין מקיימים מצות מערב עד בקר, כי יותר עדיף שישאר הבית דולק ומאיר כמה שעות המשך בעמ' 7

חג החנוכה הוא אחרון למועדי החגים מבחינה היסטורית. אם כי אמרו רז"ל ביומא (דף כ"ט ע"א) שאסתר היתה סוף כל הנסים, כנראה כוונתם היתה על הנסים שנכתבו בתנ"ך. אבל נסים אחרים היו עד היום הזה, כמו שאומרים בתפלה "ועל נסיך שבכל יום עמנו", כולל בין נסי הפרט ובין נסי הכלל.
שלשה דברים תיקנו רז"ל בחנוכה: על הנסים, הלל גמור בתפלה, והדלקת הנרות. אבל לא עשו אותם "ימי משתה ושמחה" כמו בפורים. הסיבה לכך מבוארת בספר הלבוש, כי הנס בחנוכה היה הצלת התורה, שהיונים לא ביקשו להשמיד את ישראל בגשמיות, אלא ברוחניות, כאמור: לשכחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך. אבל בפורים המן ביקש להשמיד להרוג ולאבד וגו', והגזירה היתה השמדה גשמית, לכן גם החג נקבע במשתה ושמחה לגוף, ובחנוכה לנשמה, על דרך "נר לרגלי דברך ואור לנתיבתך".

גזרותיהם של היונים על ישראל היו בעיקר שלש: ביטול ראש חדש, שבת ומילה. ויש לראות סמל בחג החנוכה לשלש גזרות אלו: חג החנוכה מתחיל בכסלו ומסתיים בחדש טבת, ויש בו שבת, ראש חדש, ושמונה ימים כנגד שמונת ימי המילה, הרי לנו ר"ח שבת ומילה. והם נרמזים בשלש אותיות ראשונות

02 נצחון ישיבת המכבים

04 מאיר את הטוב

05 פיענוח סיסמת ברסלב

06 רגעים בקודש

09 הנסיעה המסתורית לטריפולי

לעילוי נשמת מרן הגאון הקדוש רבי מצליח מאזוז זצ"ל והי"ד

להקדשות: KTR1700505152@GMAIL.COM

חזק ויאמץ לבך

ערך: הרב יוסף חיים נחום הלוי

מרן ראש הישיבה הגאון הרב צמח מאזוז שליט"א

נצחון ישיבת המכבים

סיימנו היום את חג החנוכה, זכינו לקיים את מצוות החנוכה, ובמיוחד הבחורים שהשתתפו בפועל בהדלקת נרות חנוכה, ושילמו בשביל זה טבין ותקילין אלפי דפי גמרא. המשגיה הגאון הרב מיכאל סגרון שליט"א אומר שהרבה בחורים התקדמו ועלו בזכות הלימוד בחנוכה, והלימוד הזה משך אותם עוד ללמוד, עד שהשיגו ועלו מעלות גדולות. אנחנו אומרים בתפלה של החגים: "השייאנו את ברכת מועדך, לחיים ולשמחה ולשלום". "השייאנו" זה מלשון משא, אנחנו אומרים: הקב"ה תן לנו להרים על הכתפיים שלנו את ברכת מועדך, מה אנחנו שמים על הכתפיים? יש משהו אומר, נו, היה חנוכה, היה נעים, היה יפה לראות איך הנרות ככה דולקות, "הנרות הללו אנחנו מדליקים" נחמד לראות עוד נר ועוד נר ועוד נר, נו, אכלנו סופגניות, ב"ה היה מאד טעים, ושלום על ישראל. נו, תזכו לשנים רבות, בחנוכה הבאה נאכל עוד פעם סופגניות, נדליק עוד פעם נרות, אבל מי שהוא בר דעת יודע שהתורה לא נתנה לנו את המצוות האלה סתם, אלא נתנה לנו את המצוות האלה כדי ללמוד מהם לקח.

והשבות אל לבבך

מה הלקח שאנחנו צריכים ללמוד מחנוכה? אחד מהדברים הגדולים והבסיסיים ביותר זה

אמונה בקב"ה - לדעת שהוא שליט יחיד ואין זולתו, אנחנו אומרים כל יום בעלינו לשבח "וידעת היום והשבת אל לבבך", מה זה כפל הלשון "וידעת היום - והשבות אל לבבך"?

התשובה היא: אני יודע שה' הוא האלקים, אבל אין זה מספיק, אלא צריך להכניס ולהחדיר את זה בלב, ואיך מחדירים את זה בלב? אם אני אשאל כאן מי מאמין בה', כולם יציביעו, כולם מאמינים בה'. אבל מי מחדיר את זה ללב ומי לא מחדיר את זה ללב? הגמ' אומרת (חולין דף י"ג ע"א) "מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו", אם אדם לדוגמה הלך בדרך, ובא לו יצר הרע בשמירת העינים, ואומר: נו, בא לי יצר הרע, אני לא יכול לשמור על העינים ומסתכל, הבן אדם הזה לא החדיר בלב שה' הוא האלקים, כי אם הוא היה מחדיר את זה ללב זה לא היה כך. אם לדוגמה בא אדם אחד לחבירו ומביא לו מתנה ואחר כך הוא מבקש ממנו משהו, האם יענה לו השני מה פתאום, אני לא עבד שלך, מה אתה רוצה ממני? רק מי שהוא טיפש יגיד דברים כאלו, הרגע נתתי לך מתנה, כשאני מבקש ממך משהו אתה לא עושה? הקב"ה נתן לנו את העינים, אנחנו ח"ו נאמר קשה לי לשמור על העינים, אדם כזה יודע שה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד? אולי הוא יודע אבל הוא לא מחדיר את זה.

סיפרנו כמה פעמים את אותו סיפור על מרצה באוניברסיטה שהוא הרצה שהעישון מזיק לבריאות והסביר את זה טוב, ובאמת השפיע עם הדברים שלו על כולם. אחרי ההרצאה אמר אני נשאר פה עוד חצי שעה - מי שיש לו שאלה שישאל ואני אענה, ולבינתיים מה עשה הפרופסור המכובד הזה? הוציא סיגריה והתחיל לעשן... אמרו לו מה, עכשיו אמרת לנו כמה שזה גרוע, אמר להם אם אני נתתי הרצאה על הסיגריות - אני לא סיגריה... זאת אומרת הוא לא מאמין למה שהוא דיבר, רק אמר

כמה מלים נעימות כדי לקבל שכר על ההרצאה שלו, אבל בתורה אין זה ככה אלא "וידעת היום והשבות אל לבבך", תכניס, תחדיר את זה ללב, שהקב"ה מעל הכל, מעל הטבע, מעל כל הכוחות שנמצאים בעולם.

לנו יש את הקב"ה

אני לא שומע רדיו. שבוע שעבר לקחתי מונית מהבית ליישיבה, אומר לי הנהג: נו, מה אומר הרב על החלטת האו"ם? אני עדיין לא שמעתי על החלטת האו"ם, אז אמרתי לו מה אמרו שם? אמר לי החליטו באו"ם ברוב קולות שארץ ישראל לא שייכת לנו, שירושלים לא שייכת לנו, שהכותל המערבי לא שלנו, ושואל אותי הנהג: מה אתה אומר? אמרתי לו: אנחנו תמיד היינו כבשה אחת בין שבעים זאבים, ואיך הצלחנו לשרוד עד היום הזה? כמו שכתוב במדרש (אסתר רבה פרשה י' אות י"א), הקיסר אמר לרבי יהושע כמה גדול כוחה של כבשה אחת בין שבעים זאבים? הכוונה לשבעים האומות והכבשה האחת זה עם ישראל, אמר לו זה לא כוחה של הכבשה אלא זה כוחו של הרועה, "האלקים הרועה אותנו מעודי עד היום זה" (בראשית מ"ח ט"ו), זה כוחו של הקב"ה, כוחו של הרועה שלנו, "אבינו רוענו זוננו פרנסנו" ששמר עלינו במשך כל

אם אתה רוצה, אקנה לך קבר בהר המנוחות, אבל בהר הזיתים זה לא בא בחשבון. שמע את זה ונבהל

אלפיים שנות הגולה, ושומר עלינו גם עכשיו, וגם ישמור עלינו לעתיד, זה מה שאנחנו צריכים, לחיות באמונה, **הם החליטו? שיחליטו! יש לנו את הקב"ה מעל כל ההחלטות**, והוא יפר עצתם ויקלקל מחשבותם, יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה, עלינו לחיות באמונה כזאת.

מי האמין שמ"מתי מעט", ממעט האנשים שירדו למצרים, הגענו עד להיכן שהגענו, הרי בסך הכל יעקב אבינו ירד בשבעים נפש, זה כשליש מבית המדרש הזה, זה מה שהיה כל עם ישראל, "ועתה שמך ה' אלהיך ככוכבי השמים לרוב" (דברים י' כ"ב), **צריך להחדיר ולהכניס את זה עמוק בראש שלנו, לנו יש את הקב"ה, אנחנו לא סומכים על אמריקה, לא סומכים על טראמפ, לא סומכים על אובאמה, לא סומכים על רוסיה, סומכים רק על הקב"ה**, והקב"ה שהיה אתנו בעבר - הוא יהיה אתנו בעתיד!

בחנוכה עם ישראל היה ב"מתי מעט", קבוצה קטנה של בחורי ישיבה - "ישיבת המכבים", ויצאו להלחם נגד המעצמה הגדולה בעולם - היוונים. אבל כשהקב"ה רוצה, אין צורך לתת לו עצות, וכך הובא בספרים, יוחנן בנו של מתתיה כהן גדול הוא הראשון שיצא להלחם, השר של היוונים שהיה בירושלים חיפש וביקש "להשכיחם תורתך". הוא היה איש נחמד, הוא לא רצה לומר ליהודים לא ללמוד תורה. אלא אתם רוצים ללמוד תורה, למה לא? אנחנו לא מתנגדים לכם. אלא מה, מה יש אם נכניס קצת כדורגל, שרירים, כוחות, קצת להיות מודרניים, נו, למה לא? וכי כתוב בתורה שלכם שאסור לשחק כדורגל? לא כתוב. אז למה לא? **והעיקר הוא לאט לאט להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך**.

מה היוונים בקשו, שלושה דברים. הראשון שבהם זה שמירת שבת. אמרו להם מה זה, אתם עם חכם ונבון, יושבים יום אחד בשבוע, סוגרים את החנויות, לא עובדים, אתם מפסידים, אתם לא מרויחים כסף של אותו היום הזה.

ובמיוחד בחו"ל, אומרים שיום שבת זה היום שמרויחים בו כסף יותר מכל השבוע, רק מי שנאמן לתורה לא ילך שולל, הרי רואים בעינים איך הוא חוזר במוצ"ש עם תיק מלא כסף. לכאורה מי שעובד עוד שעות מרויח עוד יותר, אבל לא, יש השגחה של הקב"ה. והיונים היו עם שכל, היו אומרים ליהודים מה זה? מה אתם עושים, מפסידים יום?

מנוחה נכונה

היה יהודי אחד זקן שאני מכיר אותו מתונס, וכאשר הגיע לפאריז וראה ושמע איך ביום שבת מרויחים יותר ממי שעובד ששה ימים שלמים, מסכן, נפל בנסיון והתחיל לעבוד בשבת. כל שנה הייתי הולך אליו והיה נותן לי תרומה חמש מאות יורו ליישיבה, אבל הייתי אומר בלבי "לא תעמוד על דם רעך" (ויקרא י"ט ט"ז). **הייתי אומר לו אדוני למה אתה עובד בשבת? התורה אומרת כל העושה מלאכה בשבת חייב סקילה! אמר לי אוי! הרב מה לעשות? אמרתי לו ב"ה חתנת את כל הילדים שלך? אמר לי כן, אבל מה עם הנכדים שלי? לכן הוא עובד בשבת כדי לחתן גם את הנכדים שלו... אותו בנין שהיתה בו את החנות שלו, מעל זה יש ארבע, חמש, שש קומות, (אני לא זוכר בדיוק), והוא משכיר את כל הדירות שמה, כל זה לא מספיק לו, רק רוצה לעבוד בשבת? איך היצר הרע מבלבל אותו, אבל ביום שבת צריך לעשות קידוש, אז מיום ששי הוא מביא לחנות שמה בקבוק יין כשר גלאט, יין מבושל שלא יהיה יין נסך... מביא פלאטה ומניח שם חמין של שבת. ונכנס לחנות אחרי תפלת שחרית, אחרי סיום ספר תורה, אחרי**

המעשה אשר יעשון

פסקי מרן ראש הישיבה רבנו הגדול זצוק"ל

ערך: הרה"ג ר' יצחק מאזוז

דיני חנוכה

- א. אדם שמתאחר מלשוב לביתו בימי החנוכה עד שעה מאוחרת, בני ביתו יכולים להדליק בצאת הכוכבים, ולהוציאו ידי חובה. וזהו דוקא באקראי, אבל לא נכון לנהוג כך בקביעות, אלא ימתינו עד שעה-שעה ומחצה עד שישוב לבית.
- ב. אברכים הלומדים בכולל, וכן הלומדים בשיעור בשעת הדלקת נרות חנוכה, ידחו את הלימוד לשעה מאוחרת יותר, וידליקו נרות חנוכה בזמן עם בני המשפחה, ולאחר מכן יתאספו כולם וילמדו כדרכם.
- ג. עדיף להדליק בפתח הבית ולא בפתח החצר. ואמנם מרן השלחן ערוך (סי' תרע"א ס"ח) פסק שידליק בפתח החצר, אולם החזון איש כתב שאף הסוברים להדליק בפתח החצר, היינו בחצרות שבזמננו, שהיה ניכר שהחצר שייכת לבעל הבית, אך בימינו החצר משותפת לכל הדיירים, וגם

מוסף כהלכתו, ועושה קידוש. ואחר כך פותח ומוכר בדים, וחותר וגוזר. וכל שנה הייתי חוזר לו: "נו, חבל, חבל, תפסיק לעבוד בשבת".

יום אחד הוא אמר לי: הרב צמח אני מבקש ממך טובה, אמרתי לו בבקשה, אמר אני מבקש שתקנה לי ארבעה קברות בהר הזיתים, הוא רוצה להביא את אבא ואמא שלו מחו"ל, ובשבילו ובשביל אשתו. עניתי לו: אני מבקש אל תפגע ממני. פתח את האזנים שלו, אמרתי לו בהר הזיתים לא קוברים שמה מי שלא שומר שבת, כי כמו שלא קוברים יהודי על יד גוי, כך לא קוברים מי שלא שומר שבת ע"י יהודי שומר שבת (לא רצייתי לומר לו מחלל שבת לא קוברים שמה, אלא אמרתי אדם שהוא לא שומר שבת), אם אתה רוצה קבר בהר המנוחות, אני אקנה לך קבר בהר המנוחות, יש שמה חלקה של שומרי שבת וחלקה של מחללי שבת, וכמעט בכל ערי ארץ ישראל יש שתי חלקות, חלקה לשומרי שבת וחלקה למחללי שבת, בכל עיר שאתה רוצה, בלי נדר אני אשרת אותך, **אבל בהר הזיתים זה לא בא בחשבון**. שמע את זה נבהל, ונכנס לענין אחר.

שנה לאחר מכן, כאשר באתי לפאריז החברים סיפרו לי: פלוני כבר לא עובד בשבת, למרות שהבנתי למה, שאלתי מה קרה? ענו לי שאמר להם, **הרב צמח פתח לי את העינים שכ"כ חמור חילול שבת! שאין לי זכות להיקבר כיהודי, רק עם מחללי שבת כמו גוי!** כל כך אני עובד קשה ואני לא יכול לקבל זכות פשוטה כזאת! ואז התחיל לשמור שבת ב"ה, ובסופו של דבר קנה בהר הזיתים ונקבר שם. צריך לזכור השבת היא זכות! ה' יעזרנו על דבר כבוד שמו, אמן.

פרטים בהילולא

רכישת כרטיס הילולא

1700-50-51-52

hilula.org

אצל הרכזים

מאיר את הטוב

בעקבות תכונתו הייחודית של מרן רבנו הגדול זצ"ל למצוא זכות ולגלות את הטוב החבוי בכל אדם - מאדם הראשון ועד מקימי המדינה

הרגיל בספריו של מרן רבנו הגדול זצ"ל, ירגיש בתכונה מיוחדת שעוברת כחוט השני, והיא נטיה למצוא לימוד זכות וצד חיובי בכל דבר וענין - הן במעשים שנעשו על ידי דמויות מהתנ"ך, הן במנהגים תמוהים, והן בשיטות הלכתיות מוקשות. כדרכו של התנא רבי מאיר ללמד זכות על ישראל (עיין קידושין ל"ו ע"א): "רבי מאיר אומר בין כך ובין כך אתם קרויים בנים" - תמיד ידע בזוית ראייה מפתיעה להאיר נקודות זכות.

וכבר באדם הראשון מצא זכות, במה שאמר לחוה שעץ הדעת אסור בנגיעה במקום לומר לה שאסור באכילה, על פי מ"ש רש"י (ויקרא כב, ג) שמצינו שנאמרה אזהרת אכילת קדשים בטומאה בלשון נגיעה. ע"ש. ואם כן, כוונת אדם הראשון היתה שהעץ אסור באכילה, אלא שהיא טענה (חומש בית נאמן ויקרא שם).

כך גם בנח שנטע כרם לאחר המבול: "ויש ללמד זכות על אבינו הראשון שנטע כרם ושתה יין, להפיג צערו על החורבן, כמ"ש 'תנו שכר לאובד ויין למרי נפש' (משלי ל"א ו'). (חומש בית נאמן בראשית ט, כ).

על דברי חז"ל (סנהדרין צ"ד ע"א) שיתרו הוא הראשון שאמר "ברוך ה'", כתב: "נלע"ד ללמד זכות על משה רבנו ע"ה ואבותינו הקדושים [שלא אמרו ברוך ה' עד שבא יתרו ואמר ברוך ה'], על פי המשל הידוע ביתום שגדל בבית בעל הבית מילדותו, ומעולם לא אמר תודה, שחשב את עצמו כבן בית, אבל הִלָּךְ עני ואורח זר מכיר טובה על כל חסד וגומל שגומלים אתו. וא"כ בני ישראל שנקראים בנים לה' ראו את כל נסי הש"ת כדבר טבעי ומובן מאליו, כיון שהבטיח לאברהם אבינו ע"ה דן אנכי אחרי כן יצאו ברכוש גדול" (שם ט"ו י"ד), אבל יתרו אדם זר שבא מרחוק התפעל כ"כ ואמר 'ברוך ה'." (חומש בית נאמן שמות יח, י).

הסיבה שחומש במדבר לא נפתח בפרשת קרבן פסח, היא "מפני שהוא גנותן של ישראל שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא הקריבו אלא פסח זה בלבד" (רש"י במדבר ט, א). ובארים נסי (קידושין ל"ז ע"ב) לימד מרן זכות על אבותינו במדבר ע"ה, שלא היה להם מספיק צאן ובקר, כמו שכתוב באותה פרשה ("א"א ד") "מי יאכילנו בשר". וכן ממה שאמר משה (שם פסוק כ"ב) "הצאן ובקר ישחט להם" וגו'. ועוד מסתבר שהצאן והבקר לא יכלו לעמוד במזון המן שהוא עדין מאד, מאכל מלאכי השרת, ומתו במדבר. ומה שכתוב "ומקנה רב היה לבני ראובן" וגו', זה היה אחרי מלחמת סיחון ועוג.

גם על יפתח הגלעדי ששחט בדם קר את בתו יחידתו, מצא מרן בירחון "אור תורה" (שנה ט"ו דף שי"ד ע"ב) לימוד זכות מקורי ביותר, שיפתח לא ידע כלל שקיימת אפשרות להתיר נדרים, כיון שלמד רק תורה שבכתב (וכבר הארכנו בזה בעבר).

גם על פטירת בתו שנפטרה בחייו רח"ל, אמר את המשפט המצמרר: "חסד עשה הקב"ה עם הילדה הזו שלקח אותה בחיי אביה - שאלמלא כן, בקושי היו באים מגין להלוייתה".

ונחתום בסיפור מבהיל בכל קנה-מדה: יום אחד הזכיר מרן בשיעורו את אריאל שרון ואת הגירוש הנורא שעשה, ובסוף הפטיר: "על כל פנים, הוא עשה גם דברים טובים, די מספיק סבל!". והנה למחרת מת שרון אחרי ששכב שמונה שנים כצמח. מי שידוע כמה כאב וצער היה למרן מהגירוש - יכול לשער כמה תעצומות נפש נדרשו לו כדי ללמד זכות על נשמת יהודי אבודה ומעונה.

נסתפק בדוגמא אחת מני רבים: בגמרא במסכת ראש השנה (ח"י ע"א) מובא שרבה ואביי באו מבית עלי (שנגזר עליהם למוות צעירים ב"מ), ורבה שעסק בתורה חי ארבעים שנה, ואילו אביי שעסק בתורה ובגמילות חסדים חי ששים שנה. ובחומש בית נאמן שמות (א, א) מליץ מרן על רבה שלא היה יכול לעסוק בגמילות חסדים כל כך כמו אביי, שכן כנראה סבר שכיון

הוא היה יכול לעסוק בגמילות חסדים כל כך כמו אביי, שכן כנראה סבר שכיון

פיענוח סיסמת ברסלב

על הסיסמא של חסידי ברסלב "נ נח נחמ נחמן", אמר פעם בהלצה שאפשר למצוא בה רמז חשוב, שכן היא ר"ת נולד, נולד חי, נולד חי מת, נולד חי מת נותן (דין וחשבון). וכמו ששינינו במסכת אבות (פ"ד משנה כ"ב): על כרחך אתה נולד, ועל כרחך אתה חי, ועל כרחך אתה מת, ועל כרחך אתה עתיד לתן דין וחשבון".

פי עשרה

פעם אמר שחתן שמאלץ את חמיו לשלם לו דירה, עתיד ליתן את הדין, ומה יהיה ענשו? יוולדו לו עשר בנות, ויהיה עליו לשלם עבור כל אחת מהן דירה...".

משפיל רשעים

פעם אמר לו נכדו רבי מנחם מאזוז שליט"א שמצא רמז למרן הראש"ל הגרש"מ עמאר שליט"א שנלחם ברפורמים בפסוק "משפיל רשעים עדי ארץ" שהוא ראשי תיבות שם משפחתו (עמאר). והוסיף בחיור: והרי גם סבא נלחם בהם והיכן הוא רמוז? תוך כדי דיבור ענה ואמר לו: עמאר גימטריא השם שלי (מאיר מזוז). אחר כמה רגעים שב ואמר: רשעים (עם הכולל) גימטריא הם רפורמים... (הרועה הנאמן" עמ"מ"ז).

קוגל טוב

פעם אמר לו יהודי ממוצא חסידי שלקראו עלון "בית נאמן" בשבת - זה בשבילו כמו קוגל טוב... בתגובה אמר לו מיד: "עלון" גימטריא "קוגל טוב"...

שלום ביתו עדיף

היה אומר שלא כדאי לעשות מריבה עם

האשה ולהתעקש שתברך ואחר כך תדליק נרות שבת, שכן כל נר שבת נתקן מפני שלום בית...

בעלז ומוזיקה

פעם אמר בבדיחותא: מגין שלחסידות בעלזא יש ענין גדול עם שירים ומוזיקה? שנאמר "בגבל עשור זמרו לו" (תהלים לג, ב) ר"ת "בעלז".

להראות העמים

פעם עודד תלמיד מצטיין ממוצא אתיופי, באומרו: מוטל עליך "להראות העמים והשרים אתיופיה" (ע"פ אסתר א יא).

הפשטנים אוהבים חריפות

פעם אמר: "הספרדים אוהבים לאכול חריף ובכל זאת אוהבים פשט, ואילו האשכנזים לא אוהבים לאכול חריף, ובכל זאת אוהבים חריפות. אילו היו אוכלים חריף - כנראה היו חריפים פי כמה...".

עקרו שו"ר

לתלמידים שכתבו חידושים ואחר כך מצאו שזכו לכוון למפרשים, התיר לכתוב את החידוש בלי לציין ושו"ד [ושוב ראית] וכו', והמליץ שעל זה נאמר "וברצונם עקרו שו"ר" (בראשית מ"ט ו').

כי אתם המעט

למאן דהוא שטען בפניו: למה אתם צריכים להיות מיעוט שמבטא את האות וא"ו כפי הביטוי המקורי, ענה מינייה וביה: אדרבא אנו הרוב, שכן רוב העולם דובר את השפות אנגלית וערבית שבהן מבטאים וי"ו מקורית...

מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז זצ"ל

אב בשנים ורך בחכמה

פעם אמר: "לא כל אברך הוא נוטריקון אב בחכמה ורך בשנים" - יש כאלה הנדרשים להיפך: אב בשנים ורך בחכמה...".

גלגול ברחמים

"אשכנזי שיכול לבטא את האותיות כראוי - חייב לבטא, ואם לאו - יחזור בגלגול וילמד בישיבת כסא רחמים...".

סערה בכוס מים

על סערה תקשורתית חסרת פרופרציות, קרא בהלצה: "ותשאני רוח - ואשמע אחרי קול רעש גדול" - על "רוח" עושים "רעש גדול"...

מפיק מרגליות

על רבי חיים חורי זצ"ל אמר שהיה "פה מפיק מרגליות", תרתי משמע - גם מרגליות רוחניות שהיה נואם בחסד עליון, וגם מרגליות גשמיות שהיה מפיק במומחיות מכיסם של העשירים ומתרימם.

מרור כורך

על ספר אחד שהוצאתו לאור התעכבה זמן רב עקב עיכובים חוזרים ונשנים בכריכיה, כתב מרן למישהו במכתב: "הכורך דחה אותנו כל הזמן במרור כורך עד שזכינו לשלחן עורך...".

טלטולא דגברא

יהודי אחד בא לפניו ותינה את צרתו שהוצע לו לעבור להתגורר בעיר אחרת ולקבל שם משרה חשובה, אך אשתו אינה מסכימה לעבור. אמר לו בהלצה: "טלטולא דגברא קשה - מדאיתתא..." (ע"פ סנהדרין דף כ"ו ע"א).

גנזי המלכות תיעודים מגנזי העבר

מרן רבנו הגדול זצ"ל עם הראש"ל רבי אליהו בקשי דורון זצ"ל בביקור בעקד הספרים של מרן האיש מצליח, מעיינים במחברת בכתב יד קדשו (בתוך מורנו ראש הישיבה רבי צמח שליט"א)

מרן רבנו הגדול זצ"ל על ציון מרן האיש מצליח זצ"ל בהר הזיתים בשנים הראשונות בארץ. נראה גם הגר"י בראד שליט"א

חזיתיה לרבי מאיר

והספיק עליה

הרה"ג ר' משה חדאד שליט"א

הרה"ג ר' משה חדאד שליט"א (ר"מ בישיבתנו "כסא רחמים" ומעורכי העלון "בית נאמן") זכה ליצוק מים על ידי מרן רבנו הגדול זצ"ל * לרגל הוצאת המהדורה החדשה של ספרו "הרועה הנאמן", הוא מספר על רגעים נעלים בקודש פנימה

רבי משה חדאד בלימוד עם מרן

רבי אלחנן הכהן הי"ו הציעו שנשב עם רבנו אחת לשבוע, ונציע לפניו כמה ספיקות בהלכה, כדי להקל מעליו את עול הכנת השיעור השבועי. מעודי לא פיללתי לזה, אבל ב"ה זכיתי לדבר הגדול הזה בשנים האחרונות.

מן הסתם הספקתם לראות וללמוד רבות בזמני לימוד אלו. כבודו יכול להביא דוגמא?

"פעם אחת הבאתי לפניו תשובה שלו [מירחון או"ת ניסן התשל"ו], ובין הדברים הרב הביא ראייה לדין מסוים וכתב עליה "וי"ל". כלומר שיש לדחות ראייה זו. כשקרא הרב קטע זה העיר על עצמו כאילו הוא קורא תשובה של מישהו אחר: "מה יש לדחות? אין מה לדחות, סתם. הדברים ברורים...". הישרות הפנימית של מרן זצ"ל לא הביאה לו לסנגר על אף אחד, אף לא על עצמו... (אגב, אחר כך מצאתי בחידושי רבנו מה היתה כוונתו שיש לדחות. וב"ה שהראו לרב את הדברים ונדפסו בתשובה שנדפסה בקובץ ויען שמואל התשפ"ג ס"כ כ"א. ע"ש").

כבודו חיבר על רבנו את הספר הנפלא "הרועה הנאמן" שיצא לאורה כבר בשלושים של רבנו - איך אפשר להספיק להוציא ספר מקיף כל כך בזמן מועט כל כך?

"אכן, לחבר ספר תוך שלושים יום אין הדבר אפשרי, ובאמת ספר זה נתחבר במשך כמה וכמה שנים. כל כך התחברתי לדמותו של רבנו זצ"ל, עד שכל מעשה וסיפור שהייתי שומע על רבנו, מיד הייתי מעלה עלי גליון. גם בישיבה הייתי משלם סך 5 ש"ח לכל מי שהיה מספר לי סיפור מיוחד על רבנו. ולאט לאט נצטברו אצלי סיפורים רבים מאד. ואחר פטירתו בעוה"ר של מרן רבנו הגדול זצ"ל, ישבתי לברור אוכל מתוך אוכל, וב"ה הספקתי להוציא חלק מהסיפורים בספר "הרועה הנאמן".

מה שאומר שיש מה לצפות גם לחלק ב'?

אכן, לפחות חלק נוסף. אקוה שאצליח להוציא בהקדם בע"ה.

אפשר לשמוע לפחות סיפור אחד חדש שיהיה בחלק השני?

"אספר סיפור ששמעתי לאחרונה מחתנא דבי נשיאה הרה"ג רבי מיכאל דייעי שליט"א. בחול המועד פסח באחת השנים נסע עם רבנו לכנס "הקבלת פני רבו" למרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל בירושלים. ואחר הכנס ודרשתו המפליאה של רבנו כרגיל, הלכו להתפלל בבית מדרשו של הרה"ג המקובל רבי מרדכי שרעבי זצ"ל. המכיר הרגלו של רבנו יודע שבהיכנסו לכל מקום שהוא, תמיד בוחר את המקום הפינתי והצדדי הראשון שרואה על מנת למעט בכבוד הראוי לו (ויודע המכתב שכתב מרן הגר"ע יוסף לרבנו זצ"ל שיבוא לשבת על ידו למעלה לכבוד התורה...). ואילו הפעם, התיישב רבנו במרכז בית הכנסת. בזמן זה, למדו המקובלים שער הכוונות ורבנו בשמיעה בעלמא כבר הבין במה הם עוסקים, והעיר להם על הפיסוק הנכון(!) בקריאתם... לאחר התפלה, פנה הגבאי לרבי מיכאל הי"ו ואמר לו: זה הרב מאזוז? אמר לו: אכן. אמר לו: אתה יודע על איזה כסא הרב בחר לשבת? על הכסא שהיה יושב עליו הרב שרעבי זצ"ל! כיצד הוא ידע שזה הכסא שלו?!". והיה לפלא.

מתי היתה הפגישה האחרונה שלכם עם מרן זצ"ל?

בחג הפורים האחרון זכיתי להיכנס לביתו נאוה קודש ממש ברגע האחרון של קבלת הקהל. רבנו זצ"ל אחז בידי ואמר לי כמה דברים, וביניהם שכבר אין צורך שנלמד ביחד יותר. וכדי להפיס את דעתי אמר לי: "למדנו יפה, והיה טוב מאד, אבל אין צורך יותר". יצאתי מביתו ברגשות מעורבים שלא אזכה להמשיך ללמוד אתו עוד כאשר היתה באמנה. ובעוה"ר אחר זמן קצר נתבררה כוונת מרן זצ"ל, בהסתלקו לבית עולמו והותיר את כולנו יתומים במלוא מובן המלה. זיע"א!

בשעה טובה ומוצלחת יצא לאורה הספר "הרועה הנאמן" במהדורה חדשה ניתן להשיגו בחנות הישיבה או אצל המחבר בטלפון: 054-844-0748

המשך מעמ' 1 הכתוב (בראשית יח, יט): כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה', ידעתי רצונו לומר אהבתיו, והכתוב אומר כי עם כל המעלות הרמות ונשגבות שהיו לאברהם אבינו עליו השלום שהוא היה המפרסם אמונתו יתברך בעולם, והוא אשר התנגד לנמרוד הרשע והשליך עצמו לכבשן האש, והיה נזהר במצות הכנסת אורחים באופן נעלה מאד, עם כל זה עיקר אהבת השם יתברך אליו הוא למען אשר יצוה את בניו וכו', כי זה העולה למעלה מן הכל. ובוזה נבוא לבאר המדרש [שאומרים בסוף התפלה] [ומבוא גם בברכות יז. ובילקוט שמעוני סוף איוב], המוצג בפתח השער, אמר רבי יהודה אשרי מי שעמלו בתורה וכו', כוונת רבי יהודה כי הנה התנא הקודם לו אמר כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאמר ועמך כלם צדיקים וכו', שהמתבאר מדבריו הכוונה על צדקותיהם של ישראל במה שנוגע כל אדם בינו לבין עצמו, לזה אמר רבי יהודה הן אמת שזה דבר גדול [שאדם עושה ומקיים הרבה מצוות], אבל היותר משוכח הוא אשרי מי שעמלו בתורה, מלת עמלו אינה כפשוטה "טרחוו", אלא הכוונה כמו שאמר המגיד [בהגדה של פסח] "ואת עמלנו - אלו הבנים", שהוא מפרש מה שאמר הכתוב ביציאת מצרים וירא את ענינו ואת עמלנו (דברים כו, ז), שראה [הקדוש ברוך הוא] מה שהיו משליכים בניהם ליאור, נמצינו למדין שהבנים נקראים בשם עמל, כי הם באים בעמל רב וטורח גדול, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת פט:): על יעקב אבינו ע"ה שהיה לו צער גדול בנים, וזהו שאמר רבי יהודה אשרי מי שעמלו, היינו בניו בתורה ששוקד עליהם ללמדם תורה, איש כזה אשריו, כי בזה הוא עושה נחת רוח ליוצרו יותר ויותר מצדיק גמור במה שנוגע [ועושה מצוות] בינו לבין עצמו.

וסיים: גדל בשם טוב ונפטר בשם טוב, הכוונה בהקדים מה שפירשו רבותינו ז"ל כוונת הכתוב ושבח אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר המה חיים עדנה [קהלת ד, ב], כלומר במה אני משבח את המתים, הוא

המשך מעמ' 1 בתחילת הלילה, מאשר ישארו בחושך לגמרי. אבל קרה נס שהשמן הספיק ללילה שלם, ונתקיימו שתי המצוות כהלכתן. אמנם האחרונים דנו בשאלה באחד שנמצא במדבר ואתו פך שמן שיספיק ללילה אחד שיעור חצי שעה, האם יחלק את זה על שמונה לילות וכל לילה ידליק ארבע דקות, או ידליק את הכל בלילה אחד ובשאר הלילות פטור מטעם אנוס רחמנא פטריה? והסיקו כצד האחרון. בכל זאת יש לחלק בין אדם פרטי ובין בית המקדש שהוא מקום כללי לכל ישראל, ויש עלבון בדבר שאחרי שידליקו לילה אחד ישארו בשאר הלילות באפלה. כנ"ל ליישב דעת מרן הבית יוסף.

הרב טורי זהב תירץ ע"פ הזוהר שאין הברכה שורה אלא כשיש כבר משהו קטן, ואין שורה על דבר ריקן, כמו שמצינו באלישע בנס אסוך שמן, ולכן גם בלילה הראשון קרה נס, כי אילו לקחו את כל השמן בלילה הראשון לא היו מוצאים כלום בלילה השני, ומוכח שהשאירו ממנו קצת,

מן החיים, כי המתים שהשאירו אחריהם דור ישרים הם המשובחים ונוכל לקרוא עליהם אשר המה חיים עדנה, כי לוקחים תמיד חלק במעשיהם הטובים של בניהם, וזה גם כן כוונת ר"י כי מי שעמלו בתורה, דהיינו שמניח בניו ללמוד תורה היטב, הנה הוא גדל בשם טוב, היינו בחייו בעולם הזה, כי בן חכם ישמח אב, ונפטר בשם טוב, שגם אחר פטירתו הנה בנו שיעמוד במקומו תמיד נזכר שמו על ידו לכבוד ולתפארת מלבד השכר הצפון לו לעולם הבא שעולה תמיד מעלה מעלה בכל שנה בלוקחו תמיד חלק ממעשיהם טובים של בנו שעושה בעולם הזה.

נחזור לנושא, וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה ילדו על ברכי יוסף (בראשית נ, כג), הכוונה שהכתוב משבח יוסף הצדיק שעם היותו במצרים מלאה גלולים ועבודה זרה, אף על פי כן הוא הנהיג את בניו בדרכי התורה אשר למד מאת אביו, ולא זה בלבד שלימד את בניו שהם אפרים ומנשה, אלא גם בני בניו, וזהו שאמר: וירא יוסף לאפרים בני שלשים, ביאור מלת וירא, הכוונה לימד חכמה מלשון ולבי ראה הרבה חכמה ודעת (קהלת א, טז), וכן כאן רצונו לומר לימד יוסף לאפרים בני שלשים, דהיינו בניו של אפרים. ומוסיפה התורה: גם בני מכיר בן מנשה, דהיינו דור רביעי ילדו על ברכי יוסף, ותרגם התרגום אתילידו ורבי יוסף, רצונו לומר גם בהיות יוסף הצדיק בסוף ימיו זקן ושבוע ימים נזכר בבני מכיר בן מנשה לגדלם על ברכי, דהיינו ללמדם תורה ומצוות, כמו שאומרים בש"ס (ברכות ו). ברכי רבנן דשלח.

באופן שכוונת התורה ללמדנו מעלת יוסף הצדיק בפרט זה שירש מאביו הזקן אברהם אבינו ע"ה שהעידה עליו התורה שהוא מצוה לבניו ולביתו אחריו לשמור דרכי ה'. והיה רצון שיטע ה' אהבתו בלבבנו למען גם אנחנו נלמדה לבנינו אחרינו עד סוף כל הדורות, ובזכות זה יבוא משיח צדקנו בקרוב, אכ"ר.

(קטע מתוך דרשה מכת"ק של מרן רבנו הגדול זיע"א,

ואף על פי כן דלק כל הלילה.

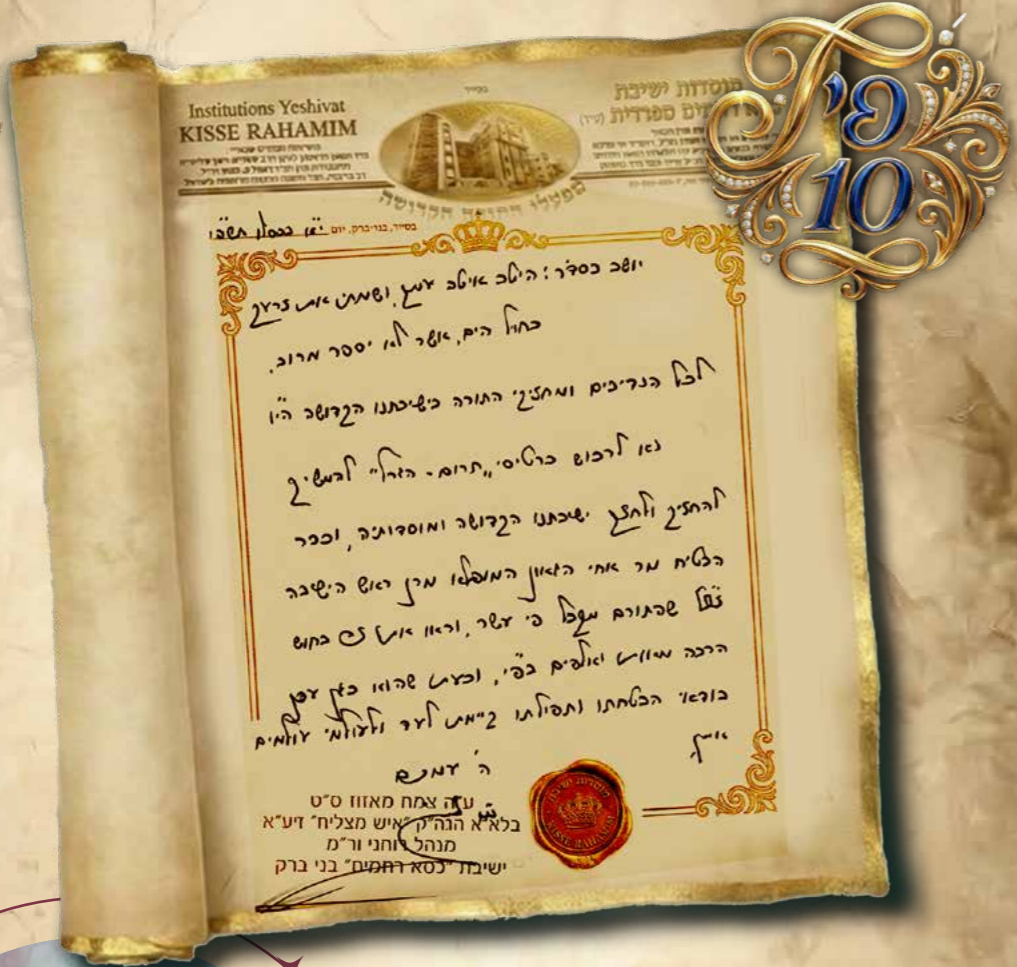
יש מתרצים בדרך חידוד ע"פ הרמז הנודע: חנוכה נותריקון ח' גרות והלכה כבית הלל. לפי בית הלל כל לילה מוסיף והולך, ולפי בית שמאי לילה ראשון מדליק שמונה ושוב פוחת והולך. והנה אם היינו מדליקים רק שבעה לילות, א"כ בלילה הרביעי לא היה ניכר שהלכה כב"ה, שהרי בין לב"ה בין לב"ש מדליקים 4 גרות.

בזה מתרצים גם קושיא אחרת של הראשונים: למה לא תיקנו בחוץ לארץ תשעה ימי חנוכה משום ספיקא דיומא, כמו בשאר ימים טובים? מלבד התירוף הפשוט שחנוכה היא מדרבנן וספיקא דרבנן לקולא, תירצו עוד ע"פ הג"ל, כי אם היו עושים תשעה לא ניכר בליל חמישי אם הלכה כב"ש או כב"ה, כי לכל הדעות מדליקים חמשה גרות. ולכן בחרו דוקא במספר זוגי, שיהא בולט לעין ההבדל בין ב"ש לבית הלל.

רוצה להתברך על ציונו של מרן ראש הישיבה זצ"ל כל חודשי? רכז 5 כרטיסים -12 תשלומים

והלמיד חכם יתפלל עליך כל חודשי על הציון!

hilula.org **אצל הרכזים** **1700-50-51-52**

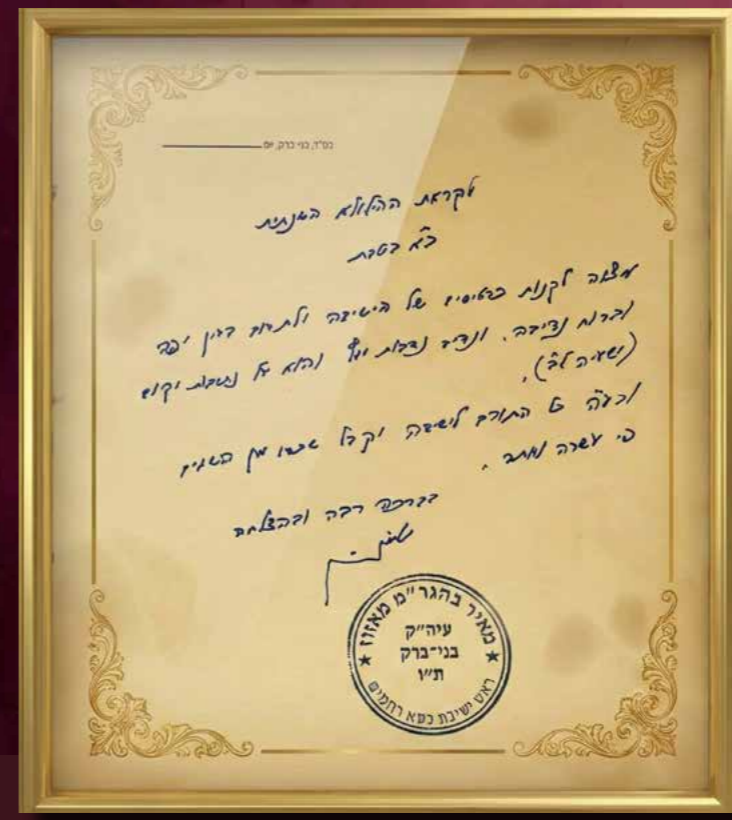
צוואת מרן על ההיכלולא

"יחזור לו פי עשרה ויותר" ברכת מרן שהפכה לחותם ההיכלולא לדורות

מרן הגאון הרב צמח מאזוז שליט"א ראש הישיבה

"וכבר הבטיח מר אחי הגאון המופלא מרן ראש הישיבה זצ"ל שהתורם מקבל פי עשרה... ובעת שהוא בגן עדן בודאי הבטחתו ותפילתו קיימת לעד ולעולמי עולמים"

"ידועה ומפורסמת הייתה הנהגתו בקודש של מרן זצ"ל, אשר הקפיד הקפדה יתירה על ציון התאריך המדויק בכל מכתב שיצא מתחת ידו, למען יעמדו ימים רבים ולדורות עולם.

לא אחת היה מציין מרן בכאב את דברי ה'חתם סופר', אשר בחלק מתשובותיו חסר התאריך, ועד היום מתקשים הלומדים לדעת איזו תשובה נכתבה באחרונה. על כן, לא זו בלבד שמרן הקפיד על כך בעצמו, אלא אף כשהיה מקבל מכתב נעדר תאריך, היה מעיר על כך לכותב.

והנה, בשנה האחרונה, כאשר פנה רבי עובדיה מאזוז שליט"א, אל מרן ראש הישיבה וביקש שיכתוב מכתב ברכה לרוכשי הכרטיסים - נענה מרן בשמחה וכתב את מכתב קודשו.

אך ראה זה פלא: באופן נדיר וחריג שאינו מתקבל על הדעת, לא ציין מרן תאריך על גבי המכתב, אלא רק חתם את ברכתו והבטחתו הנדידה: שכל הרוכש כרטיס יחזור לו עשרה פי עשרה ויותר.

← כעת, כשאנו מביטים לאחור, הדבר מובן ומצמרר כאחד. יד מכוונת משמים הניעה את קולמוסו של מרן להשמיט את התאריך. כאומר: מכתב זה אינו מוגבל בזמן. הוא האחרון שנכתב בעניין ההיכלולא, אך כוחו יפה לתמיד. ללא תאריך, ללא "פג תוקף". בכל שנה ושנה הברכה נמשכת, ובכל שנה ושנה המכתב כביכול נכתב מחדש עבורנו."

אצל הרכזים

hilula.org

1700-50-51-52

ההלבנות לא מפספסים!

מכתב למרן הגר"ע יוסף זצ"ל בבקשה לקבל תעודה לתלמידי הישיבה

בס"ד בני ברק יום ח"י באלול התשמ"ב
לכבוד מעלת מרן מלכא
הגאון המפורסם מופת הדור
הראש"ל והרב הראשי לישראל שליט"א
אחדשו"ט באה"ר

האברכים דלהלן שזכו להבחן באיסור והיתר לפני מעכ"ת שליט"א, מבקשים לקבל תעודת-כושר לרבנות מושב או שכונה. ואלה שמותיהם: משה הלוי, חנן קבלן, פדהצור תשובה, שאול חדאד, דוד קרעי, אליהו בן נסים קבלן, נעים גבאי, נסים ארביב, חיים אמסלם, ברכאל הכהן, עזריה כהן, אפרים כהן, אליהו כהן, אליהו בן רחמים קבלן, יצחק בוכריס. ובאשר בעוה"ר רוב רבני העדה שכיחנו בארץ סעו המה למנוחות, ואם אין גדיים אין תיישים, לכן אבקשה מהדר"ג שליט"א לתהות על קנקנם של אלה ולהעניק להם תעודת-כושר לפי הראוי לכל אחד ואחד, ושכרו כפול מן השמים.

לכבוד רב ובברכת שנה טובה ומבורכת
מוקירו כרום ערכו
נאמ"ן ס"ט

מכתב ברכה למורה בעברית ר' יוסף בוחניץ ליום הולדתו השמונים

בס"ד, בני-ברק, יום כ"ה טבת תשס"ד
לכבוד ידידנו היקר
מורה לעברית שלנו בילדותנו
ר' יוסף בוחניץ שליט"א

מזל-טוב ליום הולדת של כבודו השמונים. כה לחי עד מאה ועשרים

מעשה במחשבה

הנסיעה המסתורית לטריפולי

רבי מצליח לבצע תיקון לנשמה זו, ברגע האחרון ממש, בשעת האפסס..."

אגב, כאשר שמע מר חותאני דיעי (שכאמור ליוה בעצמו את רבי מצליח) את פרטי הסיפור מרבי אליהו ענקרי, הגיב בפליאה: "שנים ארוכות נצרתי את התמיהה בלבי, מה סיבת סירובו העיקש של הרב לכל אלו אשר בקשו לארחו, ומדוע שאל לשמם? תמיהתי גברה, כאשר ראיתי כי רק כאשר הגיע גבריאל גלאם הסכים להתארח אצלו!... כעת נסגר המעגל".

שבת יפנו אלי כמה גבירים ויבקשו ממני כי אכבדם לסעוד עמם את סעודת שבת. 'עליך לברר את שמותיהם' הורו לי 'ולהתארח דוקא אצל אדם בשם: גבריאל גלאם'. וכך היה. מיד לאחר תפלת שחרית של שבת, פנו אלי גבירים רבים והזמינו אותי לסעודת השבת. שנאמר לי בחלום, השבתים בשלילה. לבסוף הופיע גביר שענה על השם 'גבריאל גלאם', וכמוכן הסכמתי לסעוד בביתו. הוא קיבלני בסבר פנים יפות והקצה עבורי את אחד מחדרי הבית. מיד כשנכנסתי לביתו, אורו עיני. קיר ביתו היה בדיוק הקיר אותו הראוני בשתיקה.

היה זה בתחילת קיץ התשכ"ז. כשבועיים לפני פרוץ מלחמת "ששת הימים" בארץ ישראל מול כל צבאות ערב, ביקש מרן הגאון הקדוש רבי מצליח מאזוז זצ"ל והי"ד באופן מפתיע לנסוע ללוב, ואף הכין דרכון מיוחד לכך.

בנו מורנו ראש הישיבה רבי צמח שליט"א שאלו לסיבת הנסיעה, ורבי מצליח השיב כי ברצונו לרכוש משם חליפות ובגדים במחירים מוזלים, כיון ששמע שרבים קנו שם בזול. תשובתו נשמעה תמוהה ביותר, שהרי מעולם לא נסע כדי לקנות בזול, וודאי שלא למדינה אחרת... אך הבן קיבל הדברים בשתיקה.

ואכן, ביום רביעי י"ד באייר תשכ"ז, נסע רבי מצליח לג'רבה, ומג'רבה לבן גרדאן, עיר הגבול בין תוניסיה ללוב. בנסיעתו התלווה אליו מר חותאני דיעי הי"ו הגר כיום בבאר שבע. הם הגיעו ללוב ביום ששי אחר הצהריים, ושהו במקום בשבת וביום ראשון. כבר ביום שני י"ט באייר שבו לתונס, כשבאמתחתו של רבי מצליח מספר בגדים.

"תחושה עמומה לא נתנה לי מנוח", סיפר התלמיד הנאמן רבי אליהו ענקרי זצ"ל, "לבי לא נתן לי להאמין כי רבי מצליח, הנוצר את דקותיו ומקפיד על זמנו, ינפיק דרכון מיוחד, יסע למרחקים ויגיע עד לטריפולי, כדי לרכוש מספר פריטי לבוש... הרי אפילו לג'רבה עיר מולדתו, נסע רק לאחר שלושים וחמש שנה מעזיבתו, וזאת כדי להשתתף בחתונות בניו, ותו לא.

"ציפיתי לשעת כושר, וזו לא אחרה לבוא. תחת אחד השיחים, התעניינתי בפני רבי מצליח למטרת נסיעתו האמיתית. זכיתי והרב נענה לי בקול חרישי, כאומר, זהו סוד, אל תגלה... 'ראיתי בחלומי' סיפר 'כי בקיר ביתו של גביר יהודי בטרפולי קיימת נשמה מגולגלת בכותל, בסוד 'אבן מקיר תזעק', ונשמה זו משוועת למצוא לעצמה מנוחה... הראו לי בחלום צורת הכותל, והורוני לנסוע לשם כדי לערוך תיקון עבור החוטא...".

"בגופי חלפה רעדה", נזכר תלמידו, "נרעש ונבהל הייתי מעצמת הגילוי הנורא. לאחר שנוקעת מעט, בקשתי לדעת האם אכן ביצע הרב את התיקון כנדרש, והוא ניאות והמשיך לספר: 'הגענו ביום ששי אחר הצהריים ללוב, וגביר נכבד בשם יצחק שָׁלֵג הזמין אותנו לסעודת ליל שבת בביתו, אך לאכזבתי לא גיליתי בביתו את מראה הקיר שראיתי בחלום. כאב לי כי הבנתי שהשטן מעכב את תיקון הנשמה. והנה בליל שבת, הודיעוני בחלומי כי אין המדובר בבית מארחי אלא בביתו של גביר אחר, ואף סימן ניתן לי כי למחרת ביום

בחלומי! ואכן, במוצאי שבת, התחלתי ללמוד את סדר התיקון כפי שהורוני מן השמים'.

"רבי מצליח לא הכביר במלים, ואני הבנתי כי הנשמה באה על תיקונה.

"אותו שבוע בו שהה רבי מצליח בלוב, היה בימי העומר, ורבי מצליח דרש בבית הכנסת לפני ערבית כנהוג. בין הדברים דיבר על שמירת שבת, טהרת המשפחה ואיסור טלפון בשבת שהיו נכשלים בו.

"שבוע לאחר נסיעתו של רבי מצליח, ביום כ"ו באייר התשכ"ז, פרצה במלוא עוזו מלחמת ששת הימים בארץ ישראל מול כל צבאות ערב. בתזמון מבהיל, התברר למפרע כי היה זה השבוע האחרון לשהותם של יהודי לוב בארצם. המלחמה הפיחה רוח נקם ואנטישמיות בין המוסלמים ברחבי העולם, וגלי שנאה אלו לא פסחו על יהודי לוב. מהומות פרצו, בתים נבזזו, חנויות נשדדו, ולדאבון לב אף כמה יהודים נרצחו. שארית הפליטה נמלטה מאימת החרב לתונס ואיטליה, והישוב היהודי בטרפולי שבק חיים!

"מצמררת העובדה כי משמים עוררו את

לאחר בירור, נודע שמר גבריאל גלאם ז"ל הנזכר, עקר לאיטליה לאחר מלחמת ששת הימים. כאשר ביקר פעם בארץ, הגיע לישיבת "כסא רחמים" בבני ברק, וסיפר בהנאה שרבי מצליח לא רצה להתארח אצל אף אחד כי אם אצלו... עד פטירתו חי באיטליה, וכשנפטר, העלוהו לארץ ונקבר במושב קדימה.

עוד מספר בנו של רבי מצליח - מרן ראש הישיבה זצ"ל בספרו "מגדולי ישראל" (חלק ד', ערך שקלי ואזלי): "פעם בחשון התשכ"ה נסענו ברכבת מתונס לצפאקס (ומשם לאי ג'רבה לחתונתי), ופלפל עמי אבא זצ"ל בסוגית הנשר (חולין סא.) שהייתי עסוק בה בעריכת ספר 'ויאמר יצחק' למו"ר זצ"ל, ובין תחנה לתחנה כשעומדת הרכבת היה רושם חידושי תורה שנתחדשו לנו בינתיים. ואמר אז לתלמידו (ולבסוף גיסו) ר' אליהו ענקרי הי"ו שנלווה אתנו: זוהי כוונת הגמרא על תנאי ואמוראי דהו"ו 'שקלי ואזלי', שבדרכם היו מבררים ולוקטים ניצוצי הקדושה המגולגלים בדומם וצומח ע"י עסק התורה (וכמ"ש הגרי"ח בספר לשון חכמים ח"ב סימן כ' והחיד"א בפתח עינים חגיגה ה: וע' ברית אבות למהרמ"ך פ"ג דאבות מ"ז). ואמר: 'מי יודע, אולי מצפות לנו כאן כמה נשמות?'...".

לרגל ההילולא

מכרס א'י'ו'ח'ר'! 15% הנחה על כל ספרי מרן רה"י זצ"ל

המבצע בחנות הישיבה בלנד - רח' הרב עוזיאל 26 ב"ב | 03-6714821 | 050-4158565 | kise821@gmail.com | ykr.org.il

אילולא של היילולא

בדיוק יובל שנים מאז ההילולא הראשונה של ישיבתנו הקדושה "כסא רחמים", יצאנו להתחקות אחר גלגוליה השונים של ההילולא הגדולה בעולם | מבית כנסת קטן ועד לאולם הגדול במזרח התיכון ~ ממאה ועשרים מנות לעשרת אלפים מנות ~ קווים לדמותו של האירוע הגדול ביהדות החרדית | מרתק

מסכתות הש"ס לפי גורל, התאספו מכל רחבי הארץ מקרית שמונה בצפון עד באר שבע בנגב... ושולחנות ארוכים וערוכים מכל טוב לפנייהם בחינת 'צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה'. לשיא הגובה וההתרוממות הגיע הכנס עם הופעתו של כבוד מרן הגאון האדיר הרב עובדיה יוסף שליט"א הראשון לציון והרב הראשי לישראל בתלבושתו הרשמית הגלימא המוזהבת עם המצנפת כולו אומר כבוד, גאתה השמחה במעוננו. והכל מתוך הרחבת דעת דקדושה".

היילולא שוברת שיאים

מאז, הפכה ההילולא למסורת של ממש. ככל שחלפו השנים הלכה והתעצמה ההילולא המסורתית, עד שיצא טבעה למרחקים. מדי שנה בחודש טבת, מתקיים מפגן אדיר של תמיכה והזדהות בישיבת "כסא רחמים". אוטובוסים מצפת שבצפון עד באר שבע שבדרום, מביאים את ההמונים, צבור רחב ומגוון שעוקב בגאווה אחר התפתחותה של הישיבה ופועלה. אלפים רבים אינם מוותרים אף שנה על ההשתתפות ב'הילולא' (כפי שמכונה המעמד בפ"י כל).

במהלך השנים עברה ההילולא מאולם לאולם, בהתאם למספר המשתתפים שעולה בהתמדה מדי שנה. משנת תשע"ו, עברה ההילולא לאולם "גני התערוכה" בתל אביב, הנחשב לאולם הגדול ביותר במזרח התיכון. כעשרת אלפים איש ואשה מתאספים בשני אולמות נפרדים סביב שולחנות ערוכים, ועל הבמה הגדולה יושבים כמאתיים וחמישים רבנים. את ההילולא מנחה בנועם ובחן בוגר הישיבה הרה"ג ר' ששון טרבלסי הי"ו (יו"ר המועצה הדתית בכפר סבא).

משיכת הרבבות להילולא מפתיעה כל פעם מחדש, בכל שנה הם מגיעים מכל קצוי הארץ, נדחקים בתורים הארוכים, העיקר לזכות להשתתף בדיוק המכובד. "התחושה שלנו בנסיעה להילולא היא כמו עליה לרגל לבית המקדש", תיאר לנו פעם אחד המשתתפים הקבועים.

יצוין כי בשונה מדינרים אחרים, מרבית המשתתפים בהילולא דוקא אינם בעלי הון, אלא ציבור רחב מכל החוגים.

את בימת הכבוד באירוע מפארת שורה ארוכה של רבנים, דיינים, ראשי ישיבות ואישי ציבור, ובראשם מרנן ורבנו גדולי הדור.

השנה לצערנו ולדאבון לבנו תחסר בהילולא דמותו המאירה של מי שהיה במשך כל השנים הדמות המרכזית בהילולא ולבו של המעמד - מרן רבנו הגדול זצ"ל שנסתלק מעמנו בשנה החולפת. מי יתן לנו תמורתו!

נכון לשנה זו התשפ"ו, מתקיימת ההילולא המסורתית כבר 50 שנים ברציפות (!). זוהי ההילולא סביב שולחנות ערוכים הגדולה בעולם, ואף הותיקה ביותר.

בשנת התשפ"א, עקב נגיף הקורונה, ההילולא השנתית נערכה במתכונת מצומצמת מבחינת הנוכחים אך גדולה מאוד מבחינת הצופים והשומעים שהגיעו לפי ההערכות ל-200,000 איש ששמעו וצפו באירוע דרך הערוצים השונים. קידוש ה' גדול נעשה, והכל ראו שכר עמלי תורה לשמה - הכבוד הגדול שנעשה למרן האיש מצליח זצ"ל, שראשיתו היתה מצער ואחריתו ישגה מאוד.

במשך חמישים שנה נערכת ההילולא המרכזית שעל ידי ישיבת כסא רחמים. חמשה עשורים הם לא דבר של מה בכך. במשך השנים קנתה ההילולא את שמה הטוב שיוצא עד למרחקים, וכדי להשתתף בה מגיעים יהודים מכל רחבי הארץ ואפילו מהעולם.

בוגרי הישיבה ורבניה, שעוד זוכרים את ההילולא הראשונה בשנת תשל"ו, מספרים כי ארגון ההילולא החל מאחר שתורמים משמעותיים לא היו בנמצא באותם ימים, ומשך היה צורך למצוא פתרונות יצירתיים.

בשנת התשל"ה, הגה רבי שמואל עידאן זצ"ל רעיון, עוד אחד מתוך עשרות רעיונות שהגה בימי חייו - לערוך היילולא רבה למרן מייסד הישיבה רבי מצליח מאזוז זצ"ל ולצרף גדולי ישראל נוספים שיום פטירתם חל באותו שבוע, והם: רבנו הרמב"ם, הגאון המקובל רבי יעקב אבוחצירא זצ"ל, הגאון עמוד ההוראה רבי כלפון משה הכהן זצ"ל, ובנו הגאון המופלא רבי אברהם מוֹגוֹן הכהן זצ"ל (מורנו הרב צמח נזכר שאת הרעיון העלה בפניו רבי שמואל ביום ההילולא של מרן האיש מצליח כשהיו בנסיעה לציונו בהר הזיתים).

עד אז ההילולא של מרן האיש מצליח היתה נערכת במתכונת מצומצמת בבית הכנסת "בית רחמים". כעת ביקש רבי שמואל לערוך אירוע רב משתתפים באולם שמחות כשהכניסה בתשלום, וכמו שעשה לרבו הגאון רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל במושב ברכיה.

ההילולא הראשונה

בהנהלת הישיבה לא רצו לקחת סיכון, חששו שהציבור לא יגיע כאשר הכניסה בתשלום. לכן בשנה הבאה (תשל"ו), הזמינו מאה ועשרים מנות באולם צנוע "אולמי ירושלים" ברחוב רבי יהודה הלוי בבני ברק. להפתעת כולם, הגיעו לאירוע מאתים וחמשים משתתפים (!), ובראשם, נשיא הישיבה מרן הגר"ע יוסף ומרן רבי כדיר צבאן זצ"ל ושאר רבני ישראל שבאו לכבד את האירוע בנוכחותם.

במעמד זה שנערך אור ליום רביעי כ' בטבת התשל"ו, העניק מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל (שמאז השתתף ברוב ההילולות) מלגות לתלמידי הישיבה המצטיינים: ר' נסים ארביב, ר' יהודה חטאב, ר' משה פחימה, ר' שאול חדאד, ור' אדמון חדאד. תלמיד הישיבה ר' נסים ארביב זצ"ל נשא משא ומתן בדיון קפילא ומסיח לפי תומו, כשאת דבריו ביסס על פי דברי הספר "בית אברהם" להגאון רבי אברהם הכהן זצ"ל שהופיע באותם ימים.

באותו אירוע נערך גם סיום התלמוד "שנלמד בעיון תוניסאי ולא כלאחר יד" (כלשון מרן הגר"ע יוסף במעמד). הש"ס חולק בשנה הקודמת על ידי גורל, ובסיום המעמד הנוכחי, חולק הש"ס מחדש בגורל להילולא בשנה הבאה.

אגב, ההגרלה באותו אירוע היתה על... ספרי רבני ג'ראב.

ביריעה רחבה שהוקדשה למעמד בתחילת ירחון "אור תורה" (שבט התשל"ו), כתבו רבי משה מימון ורבי שמואל עידאן זצ"ל בהתרגשות רבה על רשמיהם מהמעמד. כך לדוגמה כתב רבי משה מימון: "מה נהדר המחזה, מאות למדנים ותלמידי חכמים שר חילקו ביניהם אשתקד כל

ההילולא הראשונה

ההילולא בשנת התשע"ב

ההילולא בשנת התשע"ג

ההילולא בשנת התשע"ה

ההילולא בשנת התשע"ו

ההילולא בשנת התשע"ח

ההילולא בשנת התש"פ

ההילולא בשנת התשפ"ה

ההילולא בשנת התשפ"ב

ההילולא בשנת התשפ"א

ההילולא בשנת התשע"ט

תורה בטהרה

אלו בקשו היגיון למנוע את הדלקת המנורה בבית המקדש, היו נוקטים בפעולה קלה ופשוטה - שוברים את כל כפדי השמן וכך לא היה נותר שמן להדלקה. אך הם בחרו בעבודה קשה ופרטנית - להשאיר את השמנים ולטמא כל אחד ואחד מהם. מדיוע נהגו כך?

מסביר מרן הראשון לציון הגאון רבי שלמה משה עמאר שליט"א שהיגיון לא הלכו בשטת המן "להשמיד להרג ולאבד", אלא נקטו בדרך חדשה ומתחכמת. הם ידעו שהמנורה היא סמל התורה, ואור המנורה הוא אור הדעת, ורצו שאותו מקור שממנו שאבאים את הארת החכמה התורה יהיה נגוע בטמאה.

החשמונאים הבינו בדיוק את הראש היגיוני, ולכן התעקשו להדליק דוקא בשמן זה וטהור, למרות שטמאה התורה בצבור. ואכן, אחרי מאמצים

גדולים מצאו פתרון קטן וחדש בחותמו של כהן גדול שהספיק בדרך זו לשמון ימים.

שמחתם היתה עצומה וגדולה, שכן ראו בכך אשור משמים לדרך שבה - להאבק בעקשנות גדולה על שמירת טהרת הדעת.

כולם בחכמה עשית

השולד

תפקידו של השולד בגופנו לקבץ את צורת הגוף ולצבוב כדי שלא יהיה רך ומדלדל. השולד גם מגן על האברים הפנימיים העדינים שלנו, במיוחד על הלב ועל הראות - באמצעות הצלעות, ועל המוח - באמצעות הגלגלת.

קוויקס

הכרטיס

מצאו 10 הבדלים בין האיורים

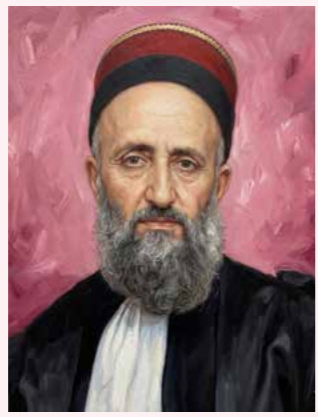
כתר לראשה

הרבנית ר. כהן

מרן הגה"ק רבנו מצליח מאזוז הי"ד זיע"א

קשה פטירתם של צדיקים כחורבן בית המקדש

המלכות, אך כל אחד ממונה על תפקיד מסוים, ועושה זאת על פי דרכו וכשרונותיו וכך עושה שליחותו נאמנה, לכן כל אחד שמת או חסר, מורגש ודאי חסרונו, כמעט כחורבן המלכות ממש, ומי יתן תמורתו?!!! והנמשל מובן, כל עם ישראל הם עבדי ה' כולם בתפקידים שונים, אך הצדיקים הם שרי הממלכה, "מאן מלכי רבנן", הם השרים החשובים ביותר לפני ה', הם המקשרים בינו עם ישראל, לבין קוננו הקדוש ברור הוא, הם בדבותם, בלמודם, בתפלתם, עוזרים לתפלות ה"פשוטות" ולהמעשים הקטנים שלנו לעלות ולהתקרב לפני ה', ולפעול את הישועות הנכונות, וכמו שאומר רבי נחמן מברסלב, שצריך להיות מקושר לצדיק, "עשה לך רב" הם הצדיקים, בזכותם שורה שכינה בעם ישראל, בזכותם יש הארת פנים ושמחה לפני ה', ובסילוקם יש צער רב בשמים ונחשב כחורבן בית המקדש, חורבן ארמונו של מקום, וחורבן העם לצערנו.

ואם נשאל הרי יש עוד צדיקים? אז עלינו להבין שלכל אדם, ובפרט כל צדיק, ישנה שליחות אחרת בעולם. כל אחד בא לעשות שליחות, פעולות ודברים אחרים לתיקונו של עולם, וכמו השרים החשובים שישנם רבים אך כל אחד בתפקיד שונה, ואין אחד עושה תפקיד של חברו, כל אחד הוא מיוחד בחיי חיותו, בסגנון לימודו, בעומק מחשבתו, באופיו ובתפיסתו, אמנם מטרה אחת לכולם להגדיל שמו יתברך בעולם, אך כיצד, באיזה דרך ומסלול, לכל צדיק יש דרך משלו, חידושים משלו, עומק בתורה ורובד נוסף, ממה שקבלה נשמתו בהר סיני, ולכן אין זה כעין זה, ואין אחד תחליף לאחר, ובפטירתם מי יתן לנו תמורתם.

ובחזרתי לספר לכם נשים יקרות, דוקא דוגמא קטנה מאדם גדול, הסבא הקדוש רבי מצליח מאזוז זצ"ל, שהיה דיין גאון ועצום בכל קנה מידה, עד שגם הגוים מינו אותו לשופט עליהם, ודבריו היו נשמעים לכל בכבוד. ואמר עליו מרן הרב עובדיה זצ"ל כמה פעמים, שאם היינו זוכים שיעלה לארץ, היה ודאי מעל כל הרבנים, ולא היה נותן לחורבן הרוחני הזה לקרות בארצנו. חכם היה ותקיף בדעתו ובכל זאת בעל מידות נעלות, ועיון עמוק. וכשלמדתי לפני שנים מפי הפסיכולוגית מרים אדאהן על סוגי אופי, היא הסבירה בפשטות, שאדם עיוני לעולם לא יצליח לעשות פעולות קונקרטי-ות-

יצירתיות, האדם העיוני חי את הלימוד והשקידה כל כך (לאו דוקא בתורה) עד שהיצירה ממנו והלאה, עד שלפעמים שוכח את עצמו והיכן הניח את חפציו וכו', ואז לא יכולתי לשנות, אמרתי לה שאני מכירה אדם עיוני להפליא, ובכל זאת, כשהיה צריך משהו מסוים, שלא יכל להשיג, יצר בעיונו ובחכמתו יצירה מיוחדת, כך ספרתי על סבי הגדול, שהיתה תקופה שהיה זקוק בה לפרנסה, והלך ללמוד מלאכת השענות, מלאכה קלה ונקיה כלשון חז"ל, והיה עובד מספר שעות בבוקר לפרנסתו, ומיד כשהיה בידו מה שצריך, סגר את חנותו וחזר לתלמודו. באחד מימי שישי קרוב לזמן חצות, הגיע אליו אדם שרצה לתקן שעון עתיק, שיקר מאד לבעליו, ואף אחד לא הצליח לתקנו, לא בתוניס ולא בצרפת, הרב הסביר לו שעומד ביום לסגור את החנות, כי לא עובד אחר חצות ביום שישי, ושיבוא ביום ראשון, אך הוא ניסה שוב ושוב כלא מבין, לשכנע אותו ולהוסיף לו סכום גבוה יותר על תיקונו השעון, הרב הסביר לו שוב כי ערב שבת, ואינו חפץ לעשות עוד מלאכה, האישי התאכזב מאד ובלית ברירה יצא, ביום ראשון, חזר אל הרב עם השעון, כשהוא יודע שאין סיכוי לתקנו, חסר בורג קטנטן, שאינו כבר בנמצא, בכל זאת ניסה את מזלו, כולם אמרו לו תנסה אצל הרב מאזוז. הרב לקח את השעון ואמר לו לשוב עוד מספר ימים, ואכן הרב נרתם למשימה בכל עיונו ועומקו, לקח בורג אחר, ושייף, שיוף אחר שיוף, במיומנות וביצירתיות, עד שיצר דוגמתו אותו בורג קטנטן, הרכיבו בשעון, והשעון חזר לתקתק כסדרו.

האדם שחזר לאחר כמה ימים, ראה שהשעון תוקן, התפעל בלי סוף, ורצה לשלם במיטב כספו, אך הרב מצליח דחה הכל, וביקש את המגיע לו בדיוק על עבודתו, והאדם עמד משתאה.

ואכן גם מורתי הכבודה השתאתה וחשבה בקול, זהו מקרה יוצא דופן במיוחד, אבל אכן נלמד, שכל אחת היא מיוחדת, לכל אחת יש כוחות יחודיים עמוקים וחבויים ולפעמים לא מנוצלים, אם נרצה ונשתדל, נאמין ביכולות ונתפלל, נעלה ונצליח יותר ויותר. אז בהצלחה, וכבר עכשיו תזנקו למשימה הבאה!

בהזדמנות זו, אבקש מכל אחת להעתיק בתפילה עמוקה ולקבל קבלה בצניעות לרפואתה השלמה והקרובה של אבי מורי הגאון הגדול רבי רחמים אליהו שלום חיים בן כמסאנה שליט"א (בנו של רבנו מצליח זצוק"ל) בתוך שאר חולי עמו ישראל, אמן. ובמהרה נושע בבנין ביהמ"ק ובבא גואל במהרה בימנו אמן!

בדיקו בשבילי לכו!

כך אנשיכים את הדרך...

כך צועדים בשבילי...

עשרות פרסים יקרי ערך

ההגרלות המקדימות יוצאות לדרך ביום ראשון!

רבישת ברטיס מוקדמת מבטיחה בניסה אוטומטית לכל ההגרלות המקדימות

רבישת 2 ברטיסים מבטיחה בניסה אוטומטית לכל ההגרלות הבונוס

הגרלות מקדימות יערכו מידי יום, החל מר"ח טבת תשפ"ו, ותוצאותיהן יפורסמו: ברדיו קול ברמה ב' 'חידודון' עם עמי מימון בין 14:00 - 16:00 באתר ההילולא hilula.org בקו המידע 03-30-50-800

אצל הרכזים hilula.org 1700-50-51-52

לקבלת הקטלוג המלא שלחו בקשה ל: ktr1700505152@gmail.com